

हिंदी डिप्लोमा परीक्षा – 2026

ഹിന്ദി ഡിപ്ലോമ പരീക്ഷ - 2026

प्रश्नपत्र-2 (व्यावहारिक व्याकरण, अनुवाद और रचना)

ചോദ്യപേപ്പർ-2 (പ്രായോഗിക വ്യാകരണം, വിവർത്തനം, രചന)

पत्राचार पाठ्यक्रम विभाग

ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ഓഫ് കറസ്പോണ്ടൻസ് കോഴ്സസ്

केंद्रीय हिंदी निदेशालय

കേന്ദ്രീയ ഹിന്ദി ഡയറക്ടറേറ്റ്

समय: 3 घंटे

प्रश्नपत्र-सह-उत्तरपत्र

पूर्णांक : 100

സമയം: 3 മണിക്കൂർ

(ചോദ്യപേപ്പറും ഉത്തരക്കടലാസും ചേർന്നത്)

ആകെ മാർക്ക്: 100

नोट : कृपया सभी प्रश्नों को ध्यान से पढ़कर उनके उत्तर हिंदी में लिखें।

കുറിപ്പ്: ചോദ്യങ്ങൾ നന്നായി വായിച്ച ശേഷം തന്നിരിക്കുന്ന സ്ഥലത്ത് ഹിന്ദിയിൽ ഉത്തരമെഴുതുക.

परीक्षार्थी इस अंश को भरें
വിദ്യാർത്ഥി പൂരിപ്പിക്കേണ്ടത്

परीक्षा अनुक्रमांक

പരീക്ഷാ നോൾ നമ്പർ

दाखिला संख्या

അഡ്മിഷൻ നമ്പർ

परीक्षार्थी का नाम

വിദ്യാർത്ഥിയുടെ പേര്

परीक्षा केंद्र

പരീക്ഷാ കേന്ദ്രം

कार्यालय उपयोग हेतु
ഓഫീസ് ഉപയോഗത്തിന് മാത്രം

प्राप्तांक

കിട്ടിയ മാർക്ക്

परीक्षक के हस्ताक्षर

പരീക്ഷകന്റെ ഒപ്പ്

परीक्षक का नाम व पदनाम

പരീക്ഷകന്റെ പേരും പദവിയും

निरीक्षक के हस्ताक्षर

നിരീക്ഷകന്റെ ഒപ്പ്

പ്രശ്ന-1. നിम्നलिഖിത ശബ്ദों के हिंदी पर्याय लिखिए।

(10)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന പദങ്ങളുടെ ഹിന്ദി പര്യായപദങ്ങൾ എഴുതുക.

- (1) शीघ्र
- (2) कीमत
- (3) आवश्यकता
- (4) दूर
- (5) पुराना
- (6) सहायता
- (7) ठंडा
- (8) निडर
- (9) पुरुष
- (10) अंदर

പ്രശ്ന-2. निम्नलिखित शब्दों के व्युत्पन्न शब्द लिखिए।

(5)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വാക്കുകളുടെ വ്യുൽപ്പന്നപദം എഴുതുക.

- (1) मशीन + ई =
- (2) सभ्य + ता =
- (3) सुधार + क =
- (4) लड़का + पन=
- (5) विज्ञान + इक =

प्रश्न-3. कोष्ठक में दी गई क्रियाओं की सहायता से वाक्यों को पूरा कीजिए। (5)
ബ്രാക്കറ്റിൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന ക്രിയകളുടെ സഹായത്തോടെ വാക്യങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുക.

- 1) मैंने कल एक कहानी (सुनना)
- 2) मेरे चाचा जी ने मुझे आज अपने घर(बुलाना)
- 3) हमने आज बाजार से कपड़े.....(खरीदना)
- 4) मोहन तमिल भाषा पढ़(सकना)
- 5) मेरी माता जी ऑनलाइन शॉपिंग पसंद(करना)

प्रश्न-4. कोष्ठक में दिए गए परसर्गों की सहायता से निम्नलिखित वाक्य पूरे कीजिए। (5)
ബ്രാക്കറ്റിൽ നൽകിയിരിക്കുന്നവയിൽനിന്ന് ഉചിതമായ പരസർഗങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് വാക്യങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുക.

(ने, के, में, से, की)

जंगल एक शेर रहता था। वह जब-तब जंगलजानवरों को मारकर खा जाता था। सभी जानवर बहुत परेशान थे। एक दिन सभी जानवरों पंचायत बुलाई। सभी मिलकर यह निर्णय लिया कि प्रतिदिन शेरपास एक जानवर सवेरे-सवेरे जाएगा। जिसे खाकर शेर अपनी भूख शांत कर लिया करेगा। सभी शेर यह निर्णय मान लेने का अनुरोध किया। एक दिन शेरपास जाने बारी एक खरगोश थी।

प्रश्न-5. कोष्ठक में दिए गए संबंधवाचक शब्दों के उचित रूप से वाक्यों को पूरा कीजिए। (5)

ബ്രാക്കറ്റിൽ നൽകിയിരിക്കുന്ന പരസ്പരബന്ധിത പദങ്ങളുടെ ഉചിതമായ രൂപം ഉപയോഗിച്ച് വാക്യങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുക:

(नहीं-तो, जैसा-वैसा, जब-तब, जितनी-उतनी, जिसका-उसका)

- 1) तुममेहनत करते होमैं नहीं कर पाती।
- 2)तुम बीमार थे पिताजी मुंबई में थे।
- 3) ठंडा पानी मत पियोगला खराब हो जाएगा।
- 4)व्यवहार अच्छा होता है सब सम्मान करते हैं।
- 5)कर्म करोगेफल मिलेगा।

प्रश्न-6. निम्नलिखित शब्द-युग्मों का हिंदी वाक्यों में इस प्रकार प्रयोग करें कि उनके अर्थों का अंतर स्पष्ट हो जाए। (10)

താഴെ പറയുന്ന ശബ്ദയുഗ്മങ്ങളുടെ വ്യത്യാസം വ്യക്തമാക്കുന്ന ഹിന്ദി വാക്യങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുക:

(1) ताली (കൈയ്യടി ശബ്ദം) - थाली (പ്ലേറ്റ്)

.....
.....
.....

(2) अंग (അവയവം) - अंक (സംഖ്യ)

.....
.....
.....

(3) समान (തൂല്യം) - सामान (സാധനങ്ങൾ)

.....

.....

.....

(4) बड़ा (വലുത്) - बड़ा (വർധിച്ചു)

.....

.....

.....

(5) पत्र (കത്ത്) - पात्र (പാത്രം)

.....

.....

.....

प्रश्न-7. निम्नलिखित शब्दों के बहुवचन रूप लिखिए।

(5)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന പദങ്ങളുടെ ബഹുവചന രൂപം എഴുതുക.

(1)	किताब	
(2)	पंखा	
(3)	पर्वत	
(4)	साड़ी	
(5)	फिल्म	
(6)	घर	
(7)	चारपाई	
(8)	अलमारी	
(9)	रास्ता	
(10)	चरखा	

പ്രശ്ന-8. നിम्നलिഖിത ശബ്ദों के लिंग बदलिए।

(5)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വാക്കുകളുടെ എതിർലിംഗം എഴുതുക.

- (1) बालक
- (2) अभिनेत्री
- (3) मोर
- (4) राजा
- (5) गायक
- (6) हाथी
- (7) जेठानी
- (8) देवर
- (9) बच्चा
- (10) नौकर

प्रश्न-9. निम्नलिखित अशुद्ध वाक्यों को शुद्ध करके फिर से लिखिए।

(5)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന തെറ്റായ വാക്യങ്ങൾ തിരുത്തി എഴുതുക.

- (1) आपकि सफलता पर बधाई।

- (2) दीपावली की शभकामनाएँ।

- (3) सूर्य कितने बजे उदय होगा?

(4) सभी महिलाएँ यहीं खाना खाएँगी।

(5) नोकर ने कमरा साफ किया।

प्रश्न-10. नीचे दिए गए वाक्यों को नमूने के अनुसार बदलिए। (10)

മാതൃക അനുസരിച്ച് താഴെ പറയുന്ന വാക്യങ്ങൾ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുക.

(1) नमूना/ മാതൃക – बारिश आती ही होगी।
बारिश आने वाली है।

(क) मेरा भाई स्कूल से लौटता ही होगा।

(ख) कार्यक्रम शुरू होता ही होगा।

(2) नमूना/ മാതൃക – आप कल से यहाँ नहीं बैठेंगे।
आप कल से यहाँ न बैठें।

(क) आप बिना बुलाए अंदर नहीं आएँगे।

(ख) सुबह छह बजे के बाद बत्तियाँ जलती नहीं रहेंगी।

(3) नमूना / മോതുക - आदेश किसने दिए? (निदेशक)
आदेश निदेशक द्वारा दिए गए।

(क) फाइलें किसने मार्क कीं? (अधीक्षक)

(ख) पदोन्नति का आदेश किसने जारी किया? (स्थापना विभाग)

(4) नमूना / മോതുക - रामदास दफ्तर से लौटे। वे चारपाई पर लेट गए।
दफ्तर से लौटते ही रामदास चारपाई पर लेट गए।

(क) बच्चा स्कूल से आया। वह खेलने लगा।

(ख) चोर ने पुलिस को देखा। चोर भाग गया।

(5) नमूना / മോതുക - प्रिंसिपल साहब कॉलेज गए हैं।
प्रिंसिपल साहब कॉलेज जाने वाले हैं।

(क) मैं कोलकाता पहुँच गया हूँ।

(ख) आज दफ्तर में बैठक हो रही है।

പ്രശ്ന-11. 'ചാഹ്നാ' ക്രിയാ കീ സഹായതാ സെ നിമ്നലിഖിത വാക്യം കോ പൂരാ കീജിഐ।

(5)

'ചാഹ്നാ' ക്രിയയുടെ വിവിധ രൂപങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് വാക്യങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കുക.

- (1) രമേശ, क्या तुम वहाँ जाना.....
- (2) क्या वे खाना पकाना
- (3) क्या सुमन यह कार्य जल्दी पूरा करना
- (4) क्या आप प्रेमचंद का उपन्यास पढ़ना
- (5) क्या तुम जलेबी खाना

പ്രശ്ന-12. നിമ്നലിഖിത വിഷയം മേൽ സെ കിസീ ഏക പര 200 ശബ്ദം മേൽ നിബന്ധ ലിഖിഐ।

(10)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും ഒരു വിഷയത്തെക്കുറിച്ച് 200 വാക്കുകളിൽ ഒരു ഉപന്യാസം എഴുതുക.

- (1) योग (യോഗ)
- (2) भारतीय मसाले (ഇന്ത്യൻ സുഗന്ധവ്യഞ്ജനങ്ങൾ)
- (3) वायु प्रदूषण-एक गंभीर समस्या (വായു മലിനീകരണം—ഒരു ഗുരുതരമായ പ്രശ്നം)

[illegible]

प्रश्न-13. निम्नलिखित वाक्यों का हिंदी अनुवाद कीजिए। (10)

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വാക്യങ്ങൾ ഹിന്ദിയിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്യുക.

(1) ഈ വിഭാഗത്തിൽ നിന്ന് എനിക്ക് സ്ഥലംമാറ്റം വേണം.

.....

(2) അവൾ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ ആൻഡ് എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റ് വിഭാഗത്തിലാണ് ജോലി ചെയ്യുന്നത്.

.....

(3) റിമൈൻഡർ ഉടൻ അയച്ചേക്കാം.

.....

(4) ഇന്ന് തന്നെ ഒരു ഓഫീസ് ഓർഡർ നൽകുക.

.....

(5) ഫയൽ പരിഗണനയിലാണ്.

.....

(6) ഞങ്ങൾ തീവണ്ടിക്കായി കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു.

.....

(7) ഒരുപക്ഷേ ഇത് തെക്ക് നിന്ന് വടക്കോട്ട് ഒഴുകുന്ന ഒരേയൊരു നദിയായിരിക്കാം.

.....

(8) നാളെ രാവിലെ 7 മണിക്ക് സൂര്യൻ ഉദിക്കും.

.....

(9) നിങ്ങൾ കേരള സാരികളെക്കുറിച്ച് കേട്ടിരിക്കാം.

.....

(10) ആഗ്ര താജ് മഹലിന് പേരുകേട്ടതാണ്.

.....

अधिकारी को पत्र लिखिए।

(10)

നിങ്ങളുടെ പ്രദേശത്ത് വർധിച്ചു വരുന്ന മാലിന്യവും കൊതുകുശല്യവും

അഥവാ / അല്ലെങ്കിൽ

आप अपनी नई नौकरी के अनुभव के बारे में अपने पिता को पत्र लिखकर बताएँ।

നിങ്ങളുടെ പുതിയ ജോലിയെക്കുറിച്ച് പിതാവിന് ഒരു കത്ത് എഴുതുക.

[illegible]
